

VON § 5:9

Dnr. VON 2022/0027

Svar på motion nr 35/2021 av Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten**Vård- och omsorgsnämndens beslut****Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:**

Anse motion nr 35/2021 besvarad med hänvisning till nedanstående:

1. Österåkers kommuns arbete med att se över systemet för ersättning till hemtjänstutförarna för att främja kvaliteten i utförandet av hemtjänsten.
2. Kraven som framkommer i Österåkers kommuns upphandlingsdokument för hemtjänst LOV Lag (2008:962) om valfrihetssystem och avtal med såväl kommunala som privata hemtjänstutförare där kommunens krav på utföraren förtydligas. Här framkommer krav på kompetens hos chef och personal, på kvalitet, delaktighet, upplägg mm. I dessa dokument framkommer att ersättningen som betalas ut ska inkludera alla kostnader så som restider, kringtider, arbetsledning, utrustning för tjänstens utförande och liknande vilket innebär att det är utföraren som är ansvarig för planeringen av insatserna hos den enskilde brukaren.
3. De satsningar som görs inom äldreomsorgen med stöd av stimulansmedel. Där kan utförarna kan ansöka om stöd för en rad olika delar som att personal ska kunna fortbildas, personalkostnader, förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor, ökad personalkontinuitet, främja ett hållbart arbetsliv mm.

Sammanfattning

I motion 35/2021 "Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten" väckt i Kommunfullmäktige 2021-09-13 § 6:14 lämnar Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) förslag på förändrat arbetssätt i hemtjänsten. Motionärerna yrkar att nuvarande system med minutjakt avskaffas. Vidare att ett nytt system införs som utgår från de totala tidsramarna som fastställs och som ger personalen friheten att disponera tiden flexibelt och anpassat dag efter dag hos varje brukare av hemtjänst.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande 2022-04-25.

Forts.

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

VON § 5:9 Forts.

Förslag till beslut

Monica Kjellman (L) yrkar bifall till socialförvaltningens beslutsförslag.

Lars Frid (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt

Monica Kjellmans (L) yrkande eller Lars Frids (S) yrkande och finner att nämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Monica Kjellmans (L) yrkande röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilaga omröstningslista med 10 ja-röster och 4 nej-röster.

Expedieras
Kommunfullmäktige
Akt

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

OMRÖSTNINGSLISTA
Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun (mandatperiod 2019-2022)
Von 2022-05-17 § 5:9

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	Ja	Nej	Avst
KD	Mikael Ottosson 1:e v ordf.	X		X		
S	Lars Frid 2:e v ordf.	X			X	
M	Isabelle Ankarfjärd Jäger	----		X		
M	Birgitta Netterström	X		X		
M	Vakant		Ralph Forsberg	X		
L	Birgitta Johansson	X		X		
C	Bo Lundin	X		X		
KD	Maria Prenborn	X		X		
S	Glenn Viklund	X			X	
S	Sofia Almgren	----	Eva Börjesson Nordin		X	
RP	Benny Hansen	X		X		
-	Ulrika Hillgren	----	Katarina Johansson	X		
V	Anna Hamnström	X			X	
L	Monica Kjellman ordf.	X		X		
	Ersättare					
M	Christian Rauer	----				
M	Monika Smidestam	X				
M	Ralph Forsberg	X				
L	Ritva Elg	X				
C	Monica Hinders	----				
S	Eva Börjesson Nordin	X				
SD	Katarina Johansson	X				
MP	Britt-Marie Rossiter	X				
	Resultat			10	4	

Uk JF

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2022-04-25

Dnr VON 2022/0027

Svar på motion 35/2021, Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) "Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten"

Sammanfattning

I motion 35/2021 "Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten" väckt i Kommunfullmäktige 2021-09-13 § 6:14 lämnar Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) förslag på förändrat arbetssätt i hemtjänsten. Motionärerna gör liknelser mellan taylorismen, där lågutbildad arbetskraft skulle bli effektiv genom införandet av korta repetitiva och kontrollerade processer där snabbaste sättet att utföra ett moment ansågs var det bästa, och arbetet i dagens hemtjänst.

Motionärerna yrkar för Socialdemokraterna följande:

- Att nuvarande system med minutjakt avskaffas.
- Att nytt system införs som utgår från de totala tidsramarna som fastställs och som ger personalen friheten att disponera tiden flexibelt och anpassat dag efter dag hos varje brukare av hemtjänst.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

Att anse motion nr 35/2021 besvarad med hänvisning till nedanstående:

- 1) Österåkers kommuns arbete med att se över systemet för ersättning till hemtjänstutförarna för att främja kvaliteten i utförandet av hemtjänsten.
- 2) Kraven som framkommer i Österåkers kommuns upphandlingsdokument för hemtjänst LOV Lag (2008:962) om valfrihetssystem och avtal med såväl kommunala som privata hemtjänstutförare där kommunens krav på utföraren förtydligas. Här framkommer krav på kompetens hos chef och personal, på kvalitet, delaktighet, upplägg mm. I dessa dokument framkommer att ersättningen som betalas ut ska inkludera alla kostnader så som restider, kringtider, arbetsledning, utrustning för tjänstens utförande och liknande vilket innebär att det är utföraren som är ansvarig för planeringen av insatserna hos den enskilde brukaren.
- 3) De satsningar som görs inom äldreomsorgen med stöd av stimulansmedel. Där utförarna kan ansöka om stöd för en rad olika delar som att personal ska kunna fortbildas, personalkostnader, förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor, ökad personalkontinuitet, främja ett hållbart arbetsliv mm.

Därmed anses Österåkers kommun redan arbeta med de områden som presenteras i yrkandet i motionen och att något ytterligare arbete inte behöver inledas.

Bakgrund

Tjänsteutlåtande

Socialdemokraterna har i motion nr 35/2021, ”Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten” lämnat två förslag som bemöts under rubriken ”Förvaltningens slutsatser”

Förvaltningens slutsatser

Nytt ersättningssystem

Kommunfullmäktige gav Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag i budget 2022 att se över systemet för ersättning till hemtjänstutförarna från schablontid till utförd insats. Av Kommunfullmäktiges uppdrag framgår följande ”Inom hemtjänsten finns behov av att göra en genomlysning och förvaltningen har börjat se över arbetssätt och finansiering av hemtjänsten” Rapporten är omfattande och kan påverka insatserna i flera led. En delrapport för detta redovisades i nämnden i mars 2022, VON 2022/0007, och planen är att en slutgiltig rapport ska kunna presenteras i nämnden under hösten 2022.

Dagens ersättningssystem utgår från schablontider. Biståndshandläggarna i Österåkers kommun räknar tid genom ett system där de fyller i antal besök och vad som ska göras under besöket. Systemet har en schablontid inlagd och räknar ut en sammanslagen summerad tid som brukaren sedan beviljas i ett biståndsbeslutet. Den beviljade tiden skickas till hemtjänstutföraren med information om vilka insatser brukaren har behov av. Brukaren bestämmer tillsammans med utföraren till vad och hur tiden ska användas under en dag.

Det ersättningssystem som planeras införas innebär att utföraren ersätts för utförd insats istället för utförd tid. Varje insats genererar en ersättning till utföraren och insatsen är inte tidsbegränsad utan utförs enligt brukarens behov. Detta sätt att arbeta anses vara mer kompatibelt med IBIC, individens behov i centrum, som är det arbetssätt som biståndshandläggarna använder för att bedöma brukarnas behov.

Avtal med utförare

I avtalen mellan Österåkers kommun och hemtjänstutförarna framgår att ersättning till utföraren i dagsläget utgår med faktisk utförd tid enligt den tid- och insatsregistrering som utföraren registrerar i insatsrapporteringssystemet. I ersättningen ingår således samtliga kostnader för uppdragets utförande såsom exempelvis personalkostnader, Ob-tillägg, kostnader för kringtid, resor, bilar, lokaler, arbetsmöten, ledningsarbete, utrustning för tjänstens utförande, arbetstekniska hjälpmedel, tolk och fortbildning mm.

I avtalen mellan Österåkers kommun och de privata samt kommunala utförarna framgår även att uppdraget ska utföras med kvalitet och i enlighet med gällande värdighetsgarantier och Socialstyrelsens riktlinjer. Verksamheten ska uppfylla de krav och mål som gäller enligt tillämpliga lagar, förordningar och föreskrifter som är aktuella för uppdraget. I kravspecifikationen i upphandlingsdokumentet gällande LOV-ansökan framgår att alla utförare av hemtjänst på uppdrag av Österåkers kommun ska följa de värdighetsgarantier för äldreomsorgen som Vård- och omsorgsnämnden beslutat om.

Värdighetsgarantierna har sin utgångspunkt i Socialtjänstlagen 2011: 453 kap 4 §.

I Värdighetsgarantin står bland annat följande;

- att du erbjuds ett informationssamtal av den hemtjänstleverantör som du har valt när ditt stöd, din hjälp börjar.

Tjänsteutlåtande

- att du erbjuds en kontaktman och en ersättare för denne. Du har rätt att byta kontaktman.
- att ditt stöd, din hjälp planeras tillsammans med dig och, om du så önskar, en anhörig. (Genomförandeplan)
- att du så fort som möjligt blir informerad av personal som du känner vid försening, förhinder eller förändring av insatser.

I upphandlingsdokumentet framgår gällande delaktighet att ”Utförarens verksamhet ska vara grundad på respekt för brukarens självbestämmande och integritet. Insatserna ska ges med lyhördhet för brukarens vanor, behov förutsättningar och önskemål. Brukaren ska känna sig delaktig och kunna påverka utförandet av insatserna, om brukaren inte kan föra sin egen talan ska detta ske med legal företrädare.” Det framkommer att utföraren ska utse en kontaktman till brukaren samt en ersättare. ”Kontaktmannen har det huvudsakliga ansvaret för alla kontakter som rör brukaren och planeringen av insatsen. Kontaktmannens uppgift ska utformas utifrån varje brukares egen förmåga och behov. Uppdraget ska finnas beskrivet i en skriftlig rutin.”

I upphandlingsdokumentet står att läsa följande ”Utföraren ska på ett systematiskt sätt arbeta för att de krav som ställs i Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre ska uppfyllas.

Andelen tillsvidareanställd personal som har godkänd utbildning samt vikarier som anställs för en sammanhängande tid om minst sex (6) månader ska vid var tid vara minst sjuttio (70) procent. Om andelen personal med godkänd utbildning enligt ovan är mindre än sjuttio (70) procent, ska utföraren upprätta en skriftlig plan som beskriver hur kravet ska uppnås. Planen ska vara tidsatt och godkännas av beställaren.” Utföraren ska även ha ett introduktionsprogram, erbjuda personal kontinuerlig handledning, fortbildning och kompetensutveckling, Personal inom verksamheten ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan.

I avtalen står det att utföraren ska anställa och ansvara för personal i egenskap av arbetsgivare och därvid beakta vid var tid gällande lagar och avtal .

I upphandlingsdokumentet tydliggörs att insatserna som en brukare har beviljats ska planeras och genomföras tillsammans med brukaren och eventuell legal företrädare. Det tydliggörs även att insatsen ska anpassas efter de omständigheter som är just vid tillfället så att den hela tiden svarar mot brukarens aktuella situation och dennes behov och önskemål. Genomförandet av insatsen ska anpassas efter rådande omständigheter så att den vid var tid svarar mot brukarens aktuella situation, samlade behov och önskemål.

Statsbidrag

Statsbidrag är ett verktyg för att uppnå politiska mål, t.ex. genom att stimulera kvalitetsutveckling inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Socialstyrelsen fördelar och redovisar statsbidrag på uppdrag av Regeringskansliet.

Stimulansmedel för 2022 gäller bl.a. ”Äldreomsorgslyftet” där ny och befintlig personal ges möjlighet att utbilda sig till undersköterska. Komvux i Österåker håller i detta och en ny utbildning planeras att starta hösten 2022. ”Motverka ensamhet bland äldre och ökad livskvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom” där pengarna bl.a. kan användas till personalkostnader, investeringar, utbildningskostnader och olika aktiviteter kopplade till

Tjänsteutlåtande

syftet med bidraget. ”Säkerställa en god och vård och omsorg av äldre personer” som bl.a. syftar till att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor, öka personalkontinuitet samt kompetensutveckling. ”Främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg” (återhämtningsbonusen) som kan sökas för att stärka förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv för personal. Det kan gälla kostnader för projekt som innebär att verksamheten prövar nya eller vidareutvecklar befintliga arbetsmetoder, arbetssätt eller arbetstidsmodeller för att långsiktigt stärka arbetsmiljön.

Mot bakgrund av detta gör förvaltningen bedömningen att det inom kommunen redan pågår arbete med de i motionen yrkade punkterna och något separat arbete kring detta således inte behöver påbörjas.

Bilagor

1. Motion 35/2021 VON 2022/0027, Avskaffa minutjaken i hemtjänsten

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef Förvaltningsstöd

Karin Leo
Sakkunnig äldre

Expedieras

Kommunfullmäktige

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2022-05-10 14:57 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Cleveborg Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2022-05-10 17:52 +02:00